

Prima instanță: Judecătoria Drochia, sediul Central (V. Craveț)
Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (I. Grosu, A. Garbuz, A. Ciobanu)

DECIZIE

08 iunie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecători

Dumitru Mardari
Mariana Pitic
Victor Burduh

examinând recursul declarat de către avocatul Tatiana Guțu, în interesele Societății cu Răspundere Limitată „Ritagro”,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Societatea pe Acțiuni „Floarea Soarelui împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Ritagro” cu privire la încasarea datoriei,

împotriva încheierii din 11 aprilie 2022 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost respinsă cererea cu privire la repunerea în termen a apelului și s-a restituit apelul ca fiind depus în afara termenului legal,

c o n s t a t ă :

La 05 aprilie 2021, SA „Floarea Soarelui” a depus cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Ritagro” solicitând încasarea datoriei formate în urma încheierii contractului de vânzare-cumpărare, în mărime de 199 762,29 de lei.

Prin hotărârea din 28 iulie 2021 a Judecătoriei Drochia, sediul Central, a fost admisă integral acțiunea civilă la cererea de chemare în judecată a SA „Floarea Soarelui” împotriva SRL „Ritagro” cu privire la încasarea datoriei.

S-a încasat de la SRL „Ritagro”, în beneficiul SA „Floarea Soarelui”, datoria în sumă de 162 670,49 de lei.

S-au încasat de la SRL „Ritagro”, în beneficiul SA „Floarea Soarelui”, cheltuielile de judecată în sumă de 7247,86 de lei.

La 21 martie 2022, SRL „Ritagro” prin intermediul avocatului Guțu Tatiana, a depus cerere de apel împotriva hotărârii instanței de fond prin care a solicitat repunerea în termen de declarare a apelului, admiterea cererii de apel, casarea parțială a hotărârii și respingerea ca neîntemeiată a acțiunii în partea încasării penalității și cheltuielilor de asistență juridică.

Prin încheierea din 11 aprilie 2022 a Curții de Apel Bălți, a fost respinsă cererea avocatului Guțu Tatiana în interesele SRL „Ritagro” de repunere în termenul de atac împotriva hotărârii din 28 iulie 2021 a Judecătoriei Drochia, sediul Central.

A fost restituită ca tardivă cererea de apel depusă de avocatului Guțu Tatiana în interesele SRL „Ritagro” împotriva hotărârii din 28 iulie 2021 a Judecătoriei Drochia, sediul Central.

La 29 aprilie 2022, prin intermediul poștei electronice, avocatul Tatiana Guțu, în interesele SRL „Ritagro” a depus recurs împotriva încheierii din 11 aprilie 2022 a Curții de Apel Bălți, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii contestate cu adoptarea unei decizii privind trimiterea cauzei spre examinare (f.d. 65-65 verso).

În motivarea recursului a invocat că, a luat cunoștință cu hotărârea din 28 iulie 2021 a Judecătoriei Drochia, sediul Central prin intermediul executorului judecătoresc la 24 martie 2022.

A menționat că, cunoscând despre faptul existenței datoriei față de intimat, SRL „Ritagro” a achitat-o integral în 3 tranșe, la 31.05.2021 suma de 37 091,80 de lei, la 30.07.2021 suma de 60 000 de lei și la 06.08.2021 suma de 60 375 de lei.

Totodată, a subliniat că avizul de recepție prin care a fost expediată copia hotărârii judecătorești nu a fost semnat de către SRL „Ritagro”.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Instanța de recurs constată că potrivit materialelor cauzei copia încheierii din 11 aprilie 2022 a Curții de Apel Bălți a fost expediată în adresa lui recurentului la 18 aprilie 2022 (f.d. 63). Astfel, recursul declarat de către avocatul Tatiana Guțu, în interesele SRL „Ritagro” prin intermediul poștei electronice, la 29 aprilie 2022, este în termen.

La 12 mai 2022, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimatului copia recursului declarat de către avocatul Tatiana Guțu, în interesele SRL „Ritagro”, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței (f.d. 64).

La 20 mai 2022, SA „Floarea Soarelui” a depus referință pe marginea recursului declarat, solicitând respingerea acestuia (f.d. 67).

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Studiind materialele cauzei în raport cu argumentele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi respins, cu menținerea încheierii instanței de apel, din următoarele motive.

Potrivit art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Potrivit art. 111 alin. (1) din Codul de procedură civilă, actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege. În cazul în care nu este stabilit prin lege, termenul de procedură se fixează de către instanța judecătorească.

În conformitate cu art. 113 din Codul de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori

stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Conform art. 362 alin. (1) și (3) din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art. 116.

Astfel, termenul de declarare a apelului prevăzut la art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă, curge de la data pronunțării dispozitivului hotărârii (dacă legea nu prevede altfel), indiferent de faptul dacă partea a fost sau nu prezentă la pronunțarea dispozitivului hotărârii.

În conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Din materialele cauzei rezultă că la 28 iulie 2021, Judecătoria Drochia, sediul Central a pronunțat dispozitivul hotărârii, prin care a fost admisă integral acțiunea civilă la cererea de chemare în judecată a SA „Floarea Soarelui” împotriva SRL „Ritagro” cu privire la încasarea datoriei.

S-a încasat de la SRL „Ritagro”, în beneficiul SA „Floarea Soarelui”, datoria în sumă de 162 670,49 de lei.

S-au încasat de la SRL „Ritagro”, în beneficiul SA „Floarea Soarelui”, cheltuielile de judecată în sumă de 7247,86 de lei.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 21 martie 2022, SRL „Ritagro” prin intermediul avocatului Tatiana Guțu, a depus cerere de apel împotriva hotărârii instanței de fond prin care a solicitat repunerea în termen de declarare a apelului, admiterea cererii de apel, casarea parțială a hotărârii și respingerea ca neîntemeiată a acțiunii în partea încasării penalității și cheltuielilor de asistență juridică.

Ca urmare, prin încheierea din 11 aprilie 2022, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, Curtea de Apel Bălți a respins cererea de repunere în termen a apelului și a restituit apelantului cererea de apel depusă cu toate actele anexate, ca fiind depusă în afara termenului legal.

Verificând circumstanțele cauzei în raport cu normele de drept menționate mai sus și argumentele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră corectă soluția instanței de apel de respingere a cererii privind repunerea în termen al apelului, cu restituirea apelului, deoarece cererea de apel a fost depusă de către avocatul Tatiana Guțu, în interesele SRL „Ritagro”, peste termenul de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii.

Or, după cum rezultă din actele cauzei dispozitivul hotărârii a Judecătoriei Drochia, sediul Central a fost pronunțat la 28 iulie 2021, iar cererea de apel (nemotivată) a fost depusă de către avocatul Tatiana Guțu, în interesele SRL „Ritagro”, abia la 21 martie 2022.

În conformitate cu art. 116 alin. (1), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță.

La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care

nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

Repunerea în termen nu poate fi dispusă decât în cazul în care partea și-a exercitat dreptul la acțiune înainte de împlinirea termenului de 30 de zile, calculat din ziua în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de procedură.

Din normele legale citate supra rezultă că termenul de declarare a apelului poate fi restabilit dacă persoanele îndreptățite solicită prin cerere acest lucru. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului de procedură. Totodată, prin prisma jurisprudenței CEDO, nemotivarea de către instanță a temeiurilor de repunere a apelului în termen sau repunerea neîntemeiată în termenul de apel reprezintă o încălcare a dreptului la un proces echitabil.

Deși avocatul Tatiana Guțu, în interesele SRL „Ritagro” a solicitat în cererea de apel repunerea în termen a apelului, totuși contrar art. 116 din Codul de procedură civilă nu a prezentat probe justificative care ar confirma faptul imposibilității depunerii apelului în termenul de atac prevăzut de lege.

Colegiul constată că, în acest context, nu poate constitui motiv întemeiat de omitere a termenului de declarare a apelului afirmațiile recurentului precum că, a omis termenul de declarare a apelului din motive întemeiate și anume faptul că despre hotărârea pronunțată a aflat abia la 24 martie 2022, când i-a fost comunicată informația de către executorul judecătoresc, la faza intentării procedurii de executare, adică peste termenul de declarare a apelului, motiv din care a omis termenul de atac al hotărârii primei instanțe.

Or, art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă, într-o manieră certă și clară prevede termenul de 30 de zile de contestare de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dar nu de la data recepționării actului judecătoresc.

La caz, instanța de recurs reține că, dispozitivul hotărârii din 28 iulie 2021 a Judecătoriei Drochia, sediul Central, a fost expediată apelantului/recurentului, la 04 august 2021 prin intermediul oficiului poștal (f.d.39), fiind recepționat de către recurent potrivit avizului de recepție anexat la materialele cauzei la 11 august 2021 (f.d. 40).

În context, nu poate fi reținut argumentul avocatului Tatiana Guțu, în interesele SRL „Ritagro”, invocat în cererea de recurs, precum că actul expediat prin intermediul oficiului poștal nu a ajuns la destinatar, pe motiv că avizul de recepție a fost contrasemnat de către o altă persoană, ne fiind anexate nici o probă în acest.

Prin urmare, la caz, termenul de declarare a apelului de 30 zile a început să curgă din ziua imediat următoare zilei pronunțării dispozitivului hotărârii contestate. Astfel, cererea de apel împotriva hotărârii din 28 iulie 2021 a Judecătoriei Drochia, sediul Central, înaintată la 21 martie 2022, corect a fost restituită de către instanța ierarhic inferioară, din motivul omiterii termenului de contestare.

Mai mult, în motivarea cererii de recurs, recurentul recunoaște că a cunoscut despre litigiul dat, cât și despre datoria existentă față de creditor/reclamant.

De asemenea, la materialele cauzei se atestă avizul de recepție contrasemnat de către SRL „Ritagro” la 15 aprilie 2021, fiind informat pentru ședința de judecată stabilită pentru 28 iulie 2021 (f.d. 28).

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție notează că, termenul de îndeplinire a unui act de procedură poate fi restabilit

dacă persoanele îndreptățite solicită acest lucru și prezintă probe veridice ce confirmă imposibilitatea îndeplinirii actului în termen.

La caz, deși avocatul Tatiana Guțu, în interesele SRL „Ritagro” a solicitat repunerea în termenul de declarare a apelului, acesta nu a prezentat probe și nu a făcut dovada circumstanțelor care l-au împiedicat să depună în termen cererea de apel, deși, materialele cauzei denotă faptul că procedura de comunicare a actului judecătoresc, prin intermediul oficiului poștal, a fost respectată.

În acest context, instanța de recurs notează că în conformitate cu art. 56 alin. (3) din Codul de procedură civilă, participanții la proces sînt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

De altfel, instanța de recurs reiterează că exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, cărora li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă or, prevederile art. 15 din Codul de procedură civilă, stipulează expres că participanții la proces și alte persoane interesate ale căror drepturi, libertăți ori interese legitime au fost încălcate printr-un act judiciar pot exercita căile de atac împotriva acestuia în condițiile legii.

Față de cele expuse, instanța de recurs consemnează că art. 6 § 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului garantează fiecărei persoane dreptul de a sesiza o instanță cu orice contestație referitoare la drepturile și obligațiile sale cu caracter civil. Instanța europeană a relatat însă, în practica sa constantă că „dreptul la o instanță” nu este absolut. În această privință, Curtea Europeană în mai multe cauze de acest gen, nu exclude ipoteza că interesele unei bune administrări a justiției pot să justifice impunerea unui termen de exercitare a căii de atac (cauza Bacev contra Fosta Republică Yugoslavă a Macedoniei, Kemp contra Luxembourg, Diaz Ochoa contra Spaniei) în care înalta Curte a arătat că termenul fixat de legea internă este o restricție ce guvernează accesul la justiție.

Relevantă în acest sens este și hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului în cauza Panomaryov vs Ucraina (hotărârea din 03 aprilie 2008, definitivă din 29 septembrie 2008), în conținutul căreia Curtea a notat că, reînnoirea termenului pentru introducerea unei căi ordinare de atac din motive neconvingătoare, reprezintă o decizie care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

Din considerentele menționate și având în vedere că Curtea de Apel Bălți, corect a respins cererea de repunere în termenul de declarare a apelului și a restituit cererea de apel, iar argumentele invocate în recurs poartă un caracter declarativ, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că recursul este neîntemeiat și necesită a fi respins, cu menținerea încheierii contestate.

În conformitate cu art. art. 427 lit. a), 428 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de către avocatul Tatiana Guțu, în interesele SRL „Ritagro”.

Se menține încheierea din 11 aprilie 2022 a Curții de Apel Bălți, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Societatea pe Acțiuni „Floarea Soarelui împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Ritagro” cu privire la încasarea datoriei.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

judecători

Dumitru Mardari

Mariana Pitic

Victor Burduh